

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

17.03.2016 № 05-476

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради
України

Гройсману В.Б.

Щодо результатів аудиту

Шановний Володимире Борисовичу !

Рахункова палата розглянула Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству охорони здоров'я України для лікування громадян України за кордоном й інформує.

Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ) не створило цілісної та прозорої системи реалізації права українських громадян на лікування за кордоном та ефективного використання коштів, виділених на такі цілі.

Замість використання та розвитку наявної вітчизняної медико-клінічної бази, в Україні створені умови для безконтрольного збільшення кількості хворих, які направлятимуться на лікування за кордон. Як наслідок, **обсяг коштів державного бюджету, необхідних на оплату відповідних послуг, що надаються медичними закладами іноземних держав протягом останніх трьох років збільшився майже у 4 рази - з 52,0 млн. грн у 2013 році до 203,9 млн грн у 2015 році.**

Зростаюча з року в рік потреба в лікуванні за кордоном обумовлена, зокрема, **недоліками національного законодавства, що регулює питання трансплантації органів та клітин.** Закон України "Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині", що діє сьогодні і регулює суспільні відносини у цій сфері, прийнятий ще у 1999 році і з цього часу практично не зазнав змін.

Вартість лікування та оперативного втручання за кордоном набагато вища, ніж в Україні, але МОЗ, використовуючи бюджетні кошти, не уклало угод з іноземними клініками та не здійснювало належного контролю за звітуванням цими клініками про фактичне витрачання бюджетних коштів.

У 2013–2015 роках **МОЗ не забезпечило результативного та продуктивного використання коштів державного бюджету, виділених на лікування громадян України за кордоном.** Загалом з порушенням чинного законодавства, неекономно та непродуктивно використано **708,8 тис. дол. США та 750,5 тис. євро** (у гривневому еквіваленті 22715,0 тис. грн), або **38,9 відс. обсягу перевірених коштів (58446,6 тис. гривень).**

МОЗ як центральний орган виконавчої влади у сфері охорони здоров'я не вжило необхідних заходів для удосконалення підстав, порядку та умов організації лікування українських громадян за кордоном. Потребують змін норми Закону України "Основи законодавства України про охорону здоров'я", прийнятого ще у 1992 році, у частині визначення підстав для направлення на лікування за кордон. Зокрема, статтею 36 Основ встановлено, що громадяни України можуть направлятися для лікування за кордон у разі необхідності надання того чи іншого виду медичної допомоги хворому та неможливості її надання в закладах охорони здоров'я України. Зазначене створило можливості розширеного тлумачення цієї норми, оскільки поняття необхідності та неможливості надання медичної допомоги не конкретизуються.

Показовим є досвід наших колишніх співвітчизників, законодавство яких передбачає, що підставою для направлення громадян на лікування за кордон є неможливість надання медичної допомоги на території держави. У Республіці Казахстан визначено вичерпний перелік лише з 8-ми захворювань, у разі яких її громадяни направляються на лікування за кордон. Також передбачена першочерговість направлення на таке лікування дітей до 18 років, для надання медичної допомоги яким були використані всі дозволені методи діагностики та лікування в установах охорони здоров'я республіки, але позитивного ефекту не отримано.

Протягом 20 років МОЗ не ініціювало внесення змін до Положення про порядок направлення громадян на лікування за кордон, затвердженого Урядом ще у 1995 році. Зважаючи на те, що впродовж цих років в діючому законодавстві відбувалися суттєві зміни, це Положення застаріло і значною мірою не відповідає чинному законодавству.

Власні організаційно-розпорядчі документи МОЗ (щодо порядків направлення громадян на лікування за кордон, затверджені наказами МОЗ від 06.06.2008 № 307 і від 17.07.2014 № 502) також є недосконалими: не визначають строку розгляду Комісією МОЗ з питань направлення на лікування за кордон документів з питання лікування за кордоном; механізму встановлення необхідності направлення на таке лікування; переліку підстав для призупинення або відмовлення в лікуванні; порядку інформування заявників про стан розгляду цих звернень тощо.

Окремі положення нормативно-правових актів, які повинні регулювати питання направлення громадян на лікування за кордон, не забезпечують ефективного, дієвого та прозорого регулювання відповідних процесів.

Надсилаючи інформацію про результати проведеного аудиту, Рахункова палата вважає за доцільне рекомендувати розглянути її на засідання профільного комітету Верховної Ради України.

З повагою

Голова

Р.М. Магута